

CRISISPLAN 2026 2029

Veiligheidsregio
Drenthe

Inleiding

De snelle veranderingen in de maatschappij de afgelopen jaren vragen om een wendbare en flexibele crisisorganisatie. Hieraan is hard gewerkt.

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat we in de aanpak van een crisis niet altijd terug kunnen vallen op onze standaard GRIP crisis aanpak. Omdat de ontwikkelingen in de maatschappij doorgaan blijven wij onze crisisorganisatie en de werkwijzen continu monitoren en daar waar nodig aanpassen.

Het basisuitgangspunt van de Drentse crisisorganisatie is en blijft:

“VRD, DOE MIJ EEN PASSENDE CRISISORGANISATIE”

EN DAT BIEDEN WIJ, OP BASIS VAN VAKMANSCHAP –
VERBINDING – VERTROUWEN.

Reikwijdte van dit crisisplan

Dit plan geeft voor alle actoren die deelnemen aan de crisisorganisatie een beschrijving van de noodzakelijke ‘crisis gerelateerde’ uitvoerende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden die tijdens een ramp of (inter)regionale crisis aan de orde zijn. De taken en functionarissen die in dit plan staan beschreven zijn richtinggevende basistaken en rollen en zijn daarmee zeker niet uitputtend. Een belangrijk uitgangspunt van de Drentse crisisorganisatie is namelijk flexibiliteit.

Uitgebreide werkwijzen en procedures voor de crisisorganisatie staan beschreven in een separaat handboek crisisbeheersing [Verwachte oplevering 1e versie eind 2026]. De gemeentelijke crisisprocessen staan beschreven in het handboek bevolkingszorg en het handboek crisiscommunicatie. De GHOR-processen zijn beschreven in het crisisdeelplan GHOR [2025]

De uitwerking van de (monodisciplinaire) procesbeschrijvingen en werkwijzen is de verantwoordelijkheid van de betreffende kolom.

A low-angle photograph of a modern building facade. The building features a mix of materials: light-colored panels with a repeating 'X' pattern, vertical wooden slats, and large windows with white frames. The sun is shining from the upper right, creating strong shadows and highlighting the textures of the building materials.

01. UITGANGSPUNTEN DRENTSE CRISISORGANISATIE

1. Uitgangspunten Drentse crisisorganisatie

De taken van de Drentse crisisorganisatie zijn erop gericht tijdig en adequaat:

- Zorg te bieden aan betrokkenen, waarbij rekening wordt gehouden met de zelfredzaamheid van deze betrokkenen. Het gaat om alle vormen van zorg zoals onder meer redding, geneeskundige zorg, opvang en verzorging.
- De crisis te duiden door als overheid, in redelijkheid en daarmee afhankelijk van de situatie:
 - compassie te tonen aan betrokkenen;
 - de ernst van de situatie te onderkennen;
 - de eigen rol van inwoners te benadrukken;
 - een algemene gedragslijn te benoemen.
- Inwoners, bedrijven en instelling feitelijk te informeren over de crisis om:
 - de gevolgen te verminderen;
 - de maatschappelijke onrust te verminderen;
 - de zelf- en samenredzaamheid te versterken;
 - het vertrouwen op te bouwen en te behouden.

In Drenthe wordt de crisisorganisatie passend gemaakt aan wat nodig is

In Drenthe worden crises bestreden in samenwerking en overleg met onze crisispartners. Crisisfunctionarissen worden ingezet op basis van de aard van de crisis en de expertise die dit vergt. Dit is maatwerk, waarbij de GRIP-crisisstructuur ondersteunend is en niet leidend. Het op- en afschalen met functionarissen vindt plaats los van de trapsgewijze GRIP-structuur. Het type crisis en wat deze nodig heeft aan kennis en expertise om de gevolgen te beheersen is leidend. Dit betekent dat crisisfunctionarissen opgeroepen kunnen worden ook als er geen GRIP afgegeven is of opgeschaald wordt naar een hoger GRIP niveau.

Dit afwijken en loslaten van de standaard GRIP-structuur vraagt expertise, flexibiliteit en improvisatievermogen.

De Drentse crisisorganisatie sluit volledig aan bij de gangbare nationale crisisstructuren

Samenwerking met buurregio's is vanzelfsprekend en uitwisselbaarheid van functionarissen is mogelijk.

De basiselementen die de VRD toevoegt aan de crisisstructuur in Drenthe zijn: operationele leiding, informatievoorziening en crisiscommunicatie. Deze elementen vormen altijd de kern van de activiteiten van de VRD.

De VRD kan (strategisch) advies of ondersteuning in capaciteit en faciliteiten bieden aan gemeenten op basis van een hulpvraag

Op basis van een hulpvraag organiseert de VRD passende expertise en levert verschillende functionarissen om gemeenten te ondersteunen. Dit kan in de verschillende fasen van een (mogelijke) crisis en bij alle soorten crises. Hierbij staat de VRD voor de kwaliteit van de eigen expertise en is in staat om expertise vanuit andere organisaties in de crisisorganisatie te betrekken. Bij het binnenkomen van de hulpvraag zet de VRD zo snel mogelijk een team met expertise in om de vraag en het gewenste effect helder te krijgen voor een goede start van de crisisaanpak. Op basis daarvan wordt het team eventueel verder uitgebreid met expertise die nodig is om de (mogelijke) crisis te bestrijden. Het team ondersteunt direct de gemeente(n) en draagt zorg voor een goede samenwerking tijdens de crisis en bij de afronding voor een goede overdracht.

Naast gevraagd (strategisch) advies heeft de VRD een proactief signalerende rol

Om proactief te adviseren aan gemeenten op een mogelijk aanstaande crisis, is het hebben van informatie cruciaal. Op basis van het veiligheidsbeeld en trendsignalering wordt informatie actief gedeeld met de gemeente(n), zodat zoveel mogelijk aan de voorkant van de crisisaanpak kan worden gehandeld.

Inzet van netwerken

De VRD maakt bij het beheersen van de crisis of het adviseren of ondersteunen van gemeenten, gebruik van de kennis en verbindingen uit het brede netwerk [organisaties en personen] dat ze heeft. De VRD werkt continu aan het versterken van dit netwerk.

Bij het bestrijden van de crisis hebben we oog voor de lokale situatie en maatschappelijke effecten

Door te weten wat er lokaal speelt en inzicht te hebben in maatschappelijke effecten, kunnen we onze te treffen maatregelen en communicatieboodschappen effectiever en gericht inzetten.

Zelfredzaamheid van betrokkenen bij de crisis staat voorop, daarbij hebben we oog voor het vermogen van mensen om zelfredzaam te zijn

Hiertoe hebben we oog en oor voor de manier waarop een betrokkene behandeld wil worden. Als crisisorganisatie hebben we het vermogen om ons te verplaatsen in de belevingswereld van de betrokkenen en hebben het empathisch vermogen om ons bij het oplossen van de crisis hierin flexibel op te stellen. Daarbij gaan we voor een goede balans tussen zorgen voor en zelfredzaamheid.

Crisisfunctionarissen zijn vakbekwaam en betrokken bij de crisisorganisatie.

Om in alle fasen van een crisis goed beslagen ten ijs te komen als crisisfunctionaris, is het hebben van de juiste kwalificaties en kennis van belang.

- Kennis wordt opgedaan in de praktijk, maar ook tijdens trainingen en oefeningen. Voor de juiste kwalificaties wordt gebruik gemaakt van de bij de functie behorende kwalificatieprofielen.
- Hij/zij werkt blijvend aan vaardigheden en is bereid zich verder professioneel te ontwikkelen in zijn/haar crisisfunctie. De VRD heeft de verantwoordelijkheid om opleiding, training en oefenen in de multidisciplinaire setting te faciliteren. Dit bevordert de professionaliteit en het vakmanschap van de individuele crisisfunctionaris en verbetert de teamperformance.
- Het vakbekwame startniveau van de individuele functionaris is de verantwoordelijkheid van de kolom/organisatie waar deze functionaris werkzaam is. De crisisfunctionaris is verantwoordelijk voor het actief op peil houden van zijn/haar vakbekwaamheid.
- Het bestrijden van een crisis is teamwork. De VRD faciliteert activiteiten die zorgen voor een onderlinge verbinding van de crisisfunctionarissen in de verschillende crisisteams.

Bij het bestrijden van de crisis zijn we ons bewust van de organisatorische gevolgen, zoals de impact op reguliere werkzaamheden van functionarissen, die ontstaan door hun inzet in de crisisorganisatie

Inzet van functionarissen in een crisis kan op middellange en lange termijn problemen opleveren voor de reguliere werkzaamheden van deze functionarissen. De verantwoordelijkheid voor het oplossen van deze problematiek is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de VRD en de organisatie die de functionaris heeft uitgeleend aan de crisisorganisatie

02. DE CRISISORGANISATIE

DIRECT NAAR

Uitgangspunten Drentse
crisisorganisatie

De crisisorganisatie

Voorwaardenscheppende
processen

Samenwerken met crisispartners

2. De crisisorganisatie

Om een passende crisisorganisatie te beschrijven en te organiseren is het belangrijk om te weten welke typen crises er zijn. Jaren heeft een crisisorganisatie zich kunnen richten op de zogenaamde 'klassieke' crises, maar de afgelopen decennia zien we opkomst van zogenaamde 'moderne' crises (van Duin, et al., 2025).

Klassieke crises: gebeurtenissen waar we in Nederland bekend mee zijn geraakt. Hulpdiensten en bestuurders weten wat ze te doen staat. Meestal duidelijk afgebakend in tijd met een vrij duidelijk begin en einde en de tijdsduur is kort. Voorbeelden: explosies, branden.

Moderne crises: geen duidelijke afbakening in locatie en tijd. Er is onderscheid in een 'sluimerende crisis' en een 'grenzeloze crisis'.

Sluimerende crisis (creeping crisis): lange aanlooptijd voordat ze zichtbaar wordt of wordt opgemerkt. Een sluimerende crisis kan bij vlagen oplaaien en weer luwen. Bestuurders en de crisisorganisatie worden voor verschillende uitdagingen gesteld waaronder het tijdig herkennen van de signalen. Door een lage politiek-bestuurlijke urgentie is ingrijpen niet altijd mogelijk.

Voorbeeld: aardgasproblematiek in Groningen

Grenzeloze crisis: in de informatiemaatschappij, bestaande uit 'strak gekoppelde systemen', waarin wij leven hebben kleine verstoringen al snel verstreckende gevolgen. Geografische gemeentegrenzen en veiligheidsregio grenzen worden al snel overschreden. Daarnaast worden meestal meerdere beroeps- en beleidssectoren getroffen. Kenmerkend zijn ook de snelle escalaties, de moeilijke herkenbaarheid en geen op voorhanden zijnde pasklare oplossingen.

Voorbeelden: Oorlog in Oekraïne, vluchtelingencrisis [2015 en 2022], Hoogwater in Limburg (2021), Boerenprotesten [2022]

Vroegtijdige signalering (incubatiefase)

Een crisisorganisatie komt niet alleen in actie op het moment van een crisis, maar prepareert zich ook op mogelijke crises. Op basis van informatie die voorhanden is kan een mogelijk veiligheidsvraagstuk gesignaleerd worden zodat de diverse crisisonderdelen daar waar nodig voorbereidingen kunnen treffen.

Dataverzameling / veiligheidsbeeld

Het Veiligheidsinformatieknooppunt (VIK) van de VRD verzamelt, tot dusver alleen tijdens kantooruren, uit diverse bronnen data. Hiermee wordt een veiligheidsbeeld samengesteld voor diverse stakeholders in de crisisbeheersing. Het veiligheidsbeeld is een praktisch hulpmiddel voor een goede voorbereiding op een mogelijke crisis. Samenwerkingspartners kunnen het veiligheidsbeeld gebruiken om:

- Extra toezicht te plannen op risicolocaties of tijdens evenementen;
- Personele inzet af te stemmen op verwachte hotspots of risicoperiodes;
- Beleidsmakers te informeren over relevante risico's en preventieve maatregelen;
- Snel te reageren bij calamiteiten dankzij inzicht in specifieke aandachtspunten binnen hun regio of werkgebied.

Het verzamelen van data gebeurt daarnaast op basis van een opdracht van een opdrachtgever. Aanleiding voor een opdracht tot de dataverzameling zijn gebeurtenissen, evenementen of weersomstandigheden die invloed hebben op de fysieke veiligheid. Denk hierbij aan droogte, extreme weersomstandigheden, paasvuren en oud en nieuw.

Het VIK benadert actief alle (bestaande en nieuwe) netwerkpartners voor een bijdrage aan het veiligheidsbeeld. Deze bijdrage bestaat uit de databehoefte en het aanleveren van data, signalen, trends of concrete incidenten. Deze data wordt verwerkt in een veiligheidsbeeld.

Samen met de opdrachtgever en functionarissen van diverse partners wordt het beeld gecompleteerd. Het completeren en actualiseren gebeurt continu en op afgesproken tijden in aanloop naar de gebeurtenis.

Doordat de leden van het VIK continu met dataverzameling bezig zijn, kunnen ze gevraagd en ongevraagd signalen overbrengen aan en meedenken met de Calamiteiten coördinator of de informatiemanager.

Bestrijding van de 'klassieke' crisis:

Hoofdstructuur:

- Meldkamer Noord-Nederland
- Commando Plaats Incident
- Regionaal Operationeel Team
- Gemeentelijk/Regionaal beleidsteam
- Interregionaal beleidsteam

Meldkamer Noord-Nederland

Taken

- Uitgifte van een alarmering van de functionarissen van de mono- en multidisciplinaire crisismanagementonderdelen
- Plannen, uitvoeren, monitoren van (grootschalige) alarmering en relevante meldkamerprocessen
- Coördineren van de ambulance-, brandweer- en politiecentralisten door het afstemmen van acties en delen van informatie bij melding, opschaling en communicatie
- Verkrijgen, verifiëren, combineren en vastleggen van essentiële informatie over een incident of crisis
- Alarmeren en informeren inwoners via het WAS en NL-Alert i.s.m. woordvoerder/communicatieadviseur CoPI
- Maken, bijhouden en verspreiden van het startbeeld
- Voorzien van éénhoofdige leiding op de meldkamer vanaf het moment van opschaling

Samenstelling:

- Calamiteiten coördinator (CaCo)
- Centralisten van de meldkamer brandweer, politie en ambulancezorg

Locatie:

Noorderend 4, Drachten

Opkomsttijd:

24-7 bezetting centralisten en CaCo op de meldkamer

Commando plaats incident (CoPI)

Doel: op plaats incident wordt uitvoering gegeven aan de bestrijding en multidisciplinaire coördinatie van de ramp of crisis door een CoPI. Het CoPI richt zich op het incident en de operationele effecten.

Taken

- Bron- en effectbestrijding ter plaatse, inzetten coördineren en aansturen van eenheden op de plaats van en nabij het incident
- Scenario denken op de korte termijn (<4 uur) en signaleren van knelpunten
- Verzamelen en verwerken van operationele informatie uit en in voorhanden zijnde systemen
- Bepalen en monitoren van uitvoerende en ondersteunende taken op de plaats van het incident
- Woordvoering ter plaatse

Coördinatie bij meerdere CoPI's

Als er meerdere CoPI's actief zijn bij hetzelfde incident kan gekozen worden om de coördinatie bij het ROT neer te leggen. Bijvoorbeeld bij uitgestrektheid van het brongebied of meerdere bron- en of effectgebieden.

In de opstartfase laat de informatiemanager-CoPI (IM-CoPI) zich ondersteunen door de informatiemanager-OL t.b.v. de informatievoorziening, totdat het IM-CoPI dit heeft overgenomen.

Basissamenstelling

Leider CoPI
OvD Brandweer
OvD Politie
OvD Geneeskundig
OvD Bevolkingszorg
OvD Waterschap
Informatiemanager (IM) COPI
Geo Informatiemanager (GIM)
Communicatieadviseur

Uitbreiding mogelijk op aangeven van leider CoPI met:

Adviseurs (functionele / algemene keten)
Partners, experts, maatschappelijke deskundigen, bedrijfsdeskundigen

Locatie:

Nabij plaats incident of nader te bepalen. Afhankelijk van de aard van het incident en / of omstandigheden rondom het incident. De locatie wordt initieel bepaald door de CaCo.

Start met de uitvoering van de taken binnen deze tijd¹:

CoPI 30 minuten na alarmering.

¹ Besluit veiligheidsregio's, 2010, Den Haag: Ministerie BZK en Justitie.

Regionaal operationeel Team (ROT)

In eerste instantie werkt de operationeel leider (OL) samen met de informatiemanager en communicatieadviseur. Afhankelijk van de situatie kan de OL bepalen de basissamenstelling uit te breiden met algemeen commandanten tot een Regionaal Operationeel Team (ROT).

Het ROT adviseert de OL in alle gevallen in relatie tot schaarste, scenario denken en continuïteit en adviseert de burgemeester over bestuurlijke dilemma's. Voor het beeld van de bestuurlijke dilemma's binnen de gezondheidszorg schakelt de OL met de directeur publieke gezondheidszorg (DPG) of de AC gezondheidszorg (ACGZ).

Als er sprake is van een CoPI is de rol van het ROT het ondersteunen van het CoPI en stemt de opdracht en af met de Leider CoPI. Tevens adviseert het de OL ook over de coördinatie van de operatie.

Bij meerdere CoPI's is het ROT belast met de coördinatie daarvan.

Als er een ROT gevormd wordt zonder CoPI dan stelt het ROT haar eigen opdracht op.

De algemeen commandanten zijn verantwoordelijk voor het operationeel functioneren van de [eigen] discipline en het aansturen van de monodisciplinaire backoffice.

Taken

- Coördineren van de multidisciplinaire operatie [op verzoek van het CoPI of bij meerdere CoPI's].
- Ondersteunen/faciliteren van het CoPI in relatie tot schaarste en scenario's.
- Bewaken continuïteit multidisciplinaire operationele inzet.
- Beslissen over verdelen van schaarse [operationele] middelen.
- Scenario denken op de [middel]lange termijn.
- Adviseert via het (G/ R)BT de burgemeesters/voorzitter over bestuurlijke dilemma's.

Basissamenstelling

Uitbreiding mogelijk op aangeven operationeel leider

Operationeel leider	Algemeen commandanten kolommen
Communicatieadviseur OL/ROT	Adviseurs [functionele en algemene keten]
Informatiemanager OL/ROT	Partners, experts, maatschappelijke deskundigen, bedrijfsdeskundigen

Locatie:

Als bij elkaar komen noodzakelijk is, vindt dit plaats bij de VRD in Assen [Mien Ruysweg 1]. Of -op aangeven van de OL- op een andere locatie of online.

Start met de uitvoering van de taken binnen deze tijd²:

Algemeen commandanten: 45 minuten

Informatiemanager: 30 minuten

Operationeel leider: z.s.m. na alarmering. En is na 90 minuten zo nodig ter plaatse³

Gemeentelijk beleidsteam (GBT)

Het gemeentelijk beleidsteam is gericht op het adviseren en ondersteunen van de burgemeester op strategisch niveau. Bijvoorbeeld over te nemen maatregelen en de communicatie richting pers en publiek.

Taken

- Adviseren van de burgemeester ten aanzien van:
 - besluiten op strategisch niveau;
 - de communicatiestrategie.
- In kaart brengen, Benoemen en afwegen van bestuurlijke en maatschappelijke impact.
- Burgemeester ondersteunen en adviseren ten aanzien van het nemen van besluiten, en monitoren van besluiten.
- Bestuurlijk afstemmen met bij het incident betrokken partners. Informeren van bestuurlijke autoriteiten.
- Ondersteunen van de burgemeester bij het uitvoeren van noodbevelen of noodverordeningen.
- Ondersteunen van de burgemeester bij het nemen van een besluit over het aanvragen van bijstand.
- Beperken van de effecten in de nafase en bewaken van de overgang naar herstel.

Basissamenstelling gemeentelijk crisisteam⁴

Burgemeester
Bestuurlijk adviseur
Communicatieadviseur
Operationeel leider
Notulist
Informatiemanager-OL

Uitbreiding mogelijk afhankelijk van het incident op aangeven van de burgemeester tot GBT⁵

Gemeentelijke adviseurs (bijvoorbeeld juridisch, AOV)
Directeur publieke gezondheidszorg
Hoofdofficier justitie
Politiechef
Adviseurs/bestuurders functionele kolom
Partners, experts, maatschappelijke deskundigen, bedrijfsdeskundigen
Technisch voorzitter
De burgemeester kan zich laten ondersteunen door een technisch voorzitter om regie op het vergaderproces te houden. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de bestuurlijke besluiten.

Locatie:

Gemeentehuis crisisgemeente of elders op aangeven van de burgemeester, als de situatie hierom vraagt.

Start met de uitvoering van de taken binnen deze tijd:

60 minuten nadat de burgemeester het gemeentelijk beleidsteam bijeen heeft geroepen.

¹ Besluit Veiligheidsregio's

³ Algemeen bestuur VRD 11 december 2024 agendapunt 9

⁴ Hoe doen we het effectiever en efficiënter in de regio Drenthe? COT 2011

⁵ Besluit Veiligheidsregio artikel 2.1.5. 24 juni 2010

Regionaal Beleidsteam (RBT)

Wordt gevormd als de crisis zich in meerdere gemeenten voordoet.

Taken

- Adviseren van de voorzitter veiligheidsregio ten aanzien van:
 - besluiten op strategisch niveau;
 - de communicatiestrategie.
- In kaart brengen, benoemen en afwegen van bestuurlijke en maatschappelijke impact.
- Voorzitter veiligheidsregio ondersteunen en adviseren ten aanzien van het nemen van besluiten, en monitoren van besluiten.
- Bestuurlijk afstemmen met de bij het incident betrokken partners. Informeren van bestuurlijke autoriteiten (o.a. nationaal).
- Ondersteunen voorzitter veiligheidsregio bij het uitvaardigen van noodbevelen of noodverordeningen.
- Ondersteunen voorzitter veiligheidsregio bij het nemen van een besluit over het aanvragen van bijstand.
- Beperken effecten in de nafase.

Basissamenstelling

Voorzitter VR
 [regionaal] Operationeel leider
 Coördinerend gemeentesecretaris
 Communicatieadviseur
 Burgemeesters (dreigende) getroffen gemeenten
 Notulist
 Informatie coördinator
 Hoofdofficier van justitie⁶

Uitbreiding mogelijk op aangeven van de voorzitter VRD, afhankelijk van de aard van het incident

Voorzitter van elk direct betrokken waterschap wordt altijd uitgenodigd⁶
 Adviseurs (functionele en algemene keten)
 Partners, experts, maatschappelijke deskundigen, bedrijfsdeskundigen
 Technisch voorzitter
 De burgemeester kan zich laten ondersteunen door een technisch voorzitter om regie op het vergaderproces te houden. De burgemeester blijft verantwoordelijk voor de bestuurlijke besluiten.

Locatie:

in overleg tussen voorzitter VRD en OL: Gemeentehuis Assen, VIK ruimte Assen of op afstand via digitaal vergaderen.

Start met de uitvoering van de taken binnen deze tijd:

In overleg Voorzitter VR en operationeel leider nader te bepalen

⁶ Wet Veiligheidsregio's, artikel 39 lid 2

Interregionaal beleidsteam

Het doel van het IRBT is om bij een bovenregionale crisis of ramp te komen tot afstemming tussen de betrokken voorzitters veiligheidsregio over besluitvorming in de verschillende veiligheidsregio's. De basis voor het IRBT ligt in artikel 39 Wet veiligheidsregio's [Wvr] en laat de bepalingen van de Wvr onverlet. Vanuit het gezag dat hen in de Wvr is gegeven, nemen de betrokken voorzitters veiligheidsregio deel aan het IRBT. In het IRBT stemmen zij af over besluiten die zij ieder vanuit hun bevoegdheid nemen. Afweging van belangen, ook met de andere bevoegde gezagen, vindt primair plaats in de afzonderlijke Regionale Beleidsteams [RBT's] en de voorzitters nemen de afgewogen standpunten mee naar het IRBT. Na afstemming in het IRBT bekrachtigen de betrokken voorzitters veiligheidsregio het (bovenregionaal gelijklopend) besluit in hun eigen RBT. Als de vereiste spoed zich verzet tegen het vooraf raadplegen van het regionaal beleidsteam, kunnen de betrokken voorzitters op basis van artikel 39 lid 4 Wvr bij een (dreigende) crisis of ramp in het IRBT, staande de vergadering, gezamenlijk – maar wel ieder voor zich – formele (bovenregionaal gelijklopende) besluiten nemen.

Taken en doelstellingen

- Het IRBT stemt af en besluit over de interregionale bestuurlijke coördinatie bij bovenregionale incidenten en stimuleert en faciliteert een slagvaardige aanpak daarvan.
- Het IRBT kan één gezamenlijke operationeel leider aanwijzen.
- Het IRBT stemt af en besluit als het om verdeling van schaarse middelen gaat.
- Het IRBT draagt zorg voor eenduidige crisiscommunicatie.
- Het IRBT informeert de Minister van Justitie en Veiligheid over het bovenregionale incident.

Basissamenstelling

Ondersteuning

Uitbreiding mogelijk op aangeven van voorzitter IRBT

- Eén van de voorzitters veiligheidsregio als voorzitter IRBT
- Voorzitters betrokken veiligheidsregio's
- Liaison NCTV

- Adviseurs van de voorzitter
- Crisispartners

Bestrijding van de 'moderne crisis'

Naast crisis die acuut ontstaan zijn er crises die langzaam op ons afkomen. Deze crises vergen een ander soort structuur dan de reguliere crisisorganisatie.

Een gemeente of het Rijk kan een vraag of opdracht bij de Veiligheidsregio Drenthe neerleggen. De directeur VR bekijkt samen met het hoofd crisisbeheersing of de dienstdoende of aangewezen operationeel leider en een aantal adviseurs of de opdracht passend is. Criteria hierbij zijn onder meer de termijn en de consequenties (onder meer personeel). Bij instemming door het algemeen bestuur wordt een formele opdracht geformuleerd.

De aangewezen operationeel leider stelt de crisisorganisatie samen en leidt deze. De crisisorganisatie kan op termijn overgaan in een projectorganisatie of een combinatie van beide.

Projectorganisatie

Bij een projectorganisatie is er sprake van de volgende leden (geleverd door de VRD en de twaalf Drentse gemeenten)

- Projectleider die gekoppeld is aan een portefeuillehouder uit het managementteam van de VRD
- Informatiemanager
- Communicatieadviseur
- Juridisch en bestuurlijk adviseur
- Vertegenwoordigers uit de GHOR n Bevolkingszorg

Daar waar nodig experts uit gemeenten of andere organisaties

In verband met de lange termijn worden rollen door meerdere mensen ingevuld om uitwisseling mogelijk te maken.

Platforms en staf

Platforms kunnen het projectteam ondersteunen in de uitvoerende werkzaamheden op onderwerpen. De platforms worden gevormd door mensen uit een netwerk of werkveld.

Naast platformen kan ook een staf ingezet worden. Een staf adviseert het projectteam op specifieke kennis, bijvoorbeeld juridisch

Herijkmomenten

Tijdens het project vinden regelmatig herijkmomenten plaats (stop en denk na) of de route nog passend is, de opdracht nog klopt en of de juiste mensen nog meedoen.

Indien nodig wordt de projectorganisatie aangepast.

Bovenregionale of landelijke inzet

Projectgroepleden kunnen bovenregionaal of landelijk ingezet worden als dat nodig is.

Afronding crisis

Aan het einde van de crisis stelt de projectorganisatie samen met de twaalf Drentse gemeenten een nafaseplan op. De betreffende gemeente(s) is (zijn) verantwoordelijk voor de uitvoering van deze nafase. De nafase wordt formeel overgedragen aan de burgemeester en de gemeentelijke organisatie van de betreffende gemeente(n) waarna de veiligheidsregio met de betrokken partners het proces evalueert.

03. VOORWAARDEN SCHEPPENDE PROCESSEN

Voorwaardenscheppende processen

Melding en alarmering

Definitie:

Melding = alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis;

Alarmeren = het informeren van de juiste eenheden, functionarissen instanties en andere hulpbronnen.

Uitgangspunten:

Meldkamer Noord-Nederland (MkNN) speelt in de eerste fase van een incident/crisis een belangrijke rol.

Bij GRIP wordt de meldkamer door de CaCo aangestuurd.

De meldkamer is verantwoordelijk voor het verkrijgen, verifiëren en combineren van de essentiële gegevens van een ramp, crisis of incident en deze gegevens vastleggen in het meldkamersysteem. Daarnaast zorgt de meldkamer ervoor dat de noodzakelijke gegevens over een incident of crisis tijdig worden aangeleverd in het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS). De melding bevat gegevens op basis waarvan de Meldkamer Noord Nederland de juiste hulp- en inzetbehoefte bepaalt. De initieel benodigde operationele hulp wordt zo snel mogelijk gealarmeerd door de MkNN.

Alarmering van functionarissen bij flexibele opschaling vindt plaats op de manier zoals beschreven in het document: Wijze van alarmeren crisisfunctionarissen.

Op- en afschaling

Definitie:

Op- en afschaling omvat alle activiteiten die nodig zijn om vanuit de dagelijkse situatie (basiszorg) naar één (regionale) operationele en bestuurlijke crisisorganisatie en weer terug naar de dagelijkse situatie te komen.

Uitgangspunten:

- Binnen de meldkamer wordt geregeld dat de reguliere werkzaamheden – naast de opgeschaalde situatie – voortgang hebben.
- Het niveau van opschaling is continu op de specifieke kenmerken van de situatie afgestemd, zodat verandering van structuur, werkprocessen en procedures maximaal blijft aansluiten bij aard, omvang en niveau van de situatie.
- Opschaling in GRIP hoeft niet altijd opvolgend te zijn. Het kan dus voorkomen dat GRIP 2 afgekondigd wordt zonder dat een CoPi (GRIP 1) wordt gealarmeerd (bijv. bij stroomstoring).
- Bij het afkondigen van GRIP worden in eerste instantie alle daarbij behorende onderdelen van de hoofdstructuur geactiveerd.
- De inzet van functionarissen of teams hoeft niet persé gekoppeld te zijn aan een GRIP-opschaling. Sommige situaties vragen inzet van specifieke functionarissen zonder dat alle andere bij een GRIP behorende functionarissen worden gealarmeerd.

- Voor specifieke risico's bestaan rampbestrijdingsplannen, procedures of informatiekaarten. Deze kunnen voorschrijven dat de meldkamer onmiddellijk opschaaft tot een vooraf gedefinieerd GRIP-niveau. In dat geval gaat het specifieke plan boven dit crisisplan.
- Elke discipline kan, naar eigen behoefte, monodisciplinair op- en afschalen door bijvoorbeeld één of meer actiecentra operationeel te maken.
- Wanneer opschaling niet lukt met functionarissen binnen de eigen regio, wordt zo snel mogelijk (multi)bijstand aangevraagd bij een buurregio.

GRIP	Bevoegd tot opschalen naar bovenliggend niveau	Bevoegd tot afschalen naar onderliggend niveau
0 (routine)	CaCo, OVD	OVD
1	LCoPI, CaCo, OL	LCoPI
2	OL	OL
3	Burgemeester	Burgemeester
4	Voorzitter Veiligheidsregio	Voorzitter Veiligheidsregio
5	Voorzitters Veiligheidsregio betrokken regio's	Voorzitters Veiligheidsregio betrokken regio's

Leiding en coördinatie

Definitie:

Het zo optimaal mogelijk oplossen van veiligheidsissues door een effectieve aansturing en besluitvorming rondom alle betrokken processen, sleutelfunctionarissen en eenheden.

Uitgangspunten:

- Binnen de crisisbeheersing is duidelijkheid over operationele en bestuurlijke verantwoordelijkheden van essentieel belang.
- Besluitvorming vindt zo laag mogelijk in de organisatie plaats. Besluitvorming vindt plaats via de zogenaamde BOB-methode. Beeldvorming – Oordeelsvorming – Besluitvorming.
- Alle disciplines werken vanuit één gezamenlijk, actueel beeld.
- Op het niveau van de benodigde leiding en coördinatie vindt continu monitoring van de bestrijdingsresultaten en -inzet plaats. Dit vormt mede de basis voor het (her) beoordelen en zo nodig bijstellen van besluiten.
- De informatielijn van operatie (leider CoPI, operationeel leider) naar bestuur (burgemeester/voorzitter veiligheidsregio) noemen we de 'hotline' of 'gouden lijn'.
- De bestuurlijke [netwerkkarten](#) crisisbeheersing brengen in beeld wie welke bestuurlijke verantwoordelijkheden heeft, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen decentrale en centrale overheid.

Operationele leiding:

- Algemene operationele leiding: betreft de bevoegdheid tot het, in opdracht van het bevoegd gezag, geven van bindende aanwijzingen aan algemeen commandanten c.q. hoofden van de samenwerkende zelfstandige diensten.
- Is afgeleid van noodbevoegdheid van de burgemeester c.q. voorzitter veiligheidsregio (opperbevel conform Wet Veiligheidsregio en Gemeentewet).
- Normale verhoudingen worden doorbroken (buitengewone omstandigheid) en bestaande bevoegdheden zijn ontoereikend.

Functionarissen:

Oppperbevel:

Burgemeester (primair) of voorzitter Veiligheidsregio (bij ramp of crisis van meer dan plaatselijke betekenis of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan).

Operationeel leider

De operationeel leider (OL) is eindverantwoordelijk voor de inzet van de crisisorganisatie en is daarbij verantwoordelijk voor het informeren en adviseren van de burgemeester. De OL wordt hierbij ondersteund door een communicatieadviseur en een informatiemanager. Indien noodzakelijk kan de operationeel leider besluiten het team (staf OL) uit te breiden met experts, adviseurs, maatschappelijke deskundigen, bedrijfsdeskundigen, partners.

Taken:

- Adviseert de burgemeester/voorzitter VR of (bestuurlijke) opschaling noodzakelijk is.
- Adviseert de burgemeester/voorzitter VR namens de operationele hulpdiensten door het geven van adviezen ten behoeve van de (top)besluitvorming door de burgemeester/voorzitter VR.
- Voorziet de burgemeester/voorzitter VR namens de operationele hulpdiensten van informatie ten behoeve van de duiding door de burgemeester/voorzitter VR.
- Geeft namens de burgemeester/voorzitter VR operationeel leiding aan het operationele optreden van de hulpdiensten.
- Geeft richting aan de werkzaamheden van de staf operationeel leider, zodat deze optimaal ondersteund wordt bij het uitvoeren van bovengenoemde taken.
- Scenario denken (voorwaarts denken) op de (middel)lange termijn (4 – 12 uur, > 12 uur).

Bevoegdheden:

De OL heeft namens de burgemeester de operationele leiding over het optreden van de hulpdiensten.

Leider CoPI

- Faciliteert het monodisciplinaire optreden van de hulpverlenings- en gemeentelijke diensten ter plaatse.
- Creëert een (multidisciplinair) totaalbeeld van de situatie ten behoeve van de duiding en het besluitvormingsproces.
- Is operationeel liaison tussen de bestuurlijke besluitvorming en de operationele uitvoering.
- Geeft richting aan de werkzaamheden van de informatiemanager en geografisch informatiemanager, zodat hij optimaal ondersteund wordt bij het uitvoeren van bovengenoemde taken.

Bevoegdheden:

- Opschaling tot en met (in de geest van) GRIP 2.
- Afschaling van (in de geest van) GRIP 1 naar einde GRIP.

Calamiteiten coördinator (CaCo):

Taken (NIPV, 2025):

- Monitoren meldkamerproces met multidisciplinaire blik.
- Leidinggeven aan onderlinge samenwerking tussen centralisten op de meldkamer bij grootschalige incidenten.
- Informatie-uitwisseling tussen verschillende hulpdiensten en de regionale crisisorganisatie.
- Situatiebeeld voor leden van het CoPI en ROT.

Het voeren van regie op het proces informatievoorziening in de meldkamer:

- Verzamelen, verwerken, valideren, veredelen en verstrekken van feiten en gegevens;
- Adviseren over het (her)definiëren van de te behalen prestaties; adviseren over de inrichting van het informatieproces;
- Het (opnieuw) organiseren van het proces informatievoorziening. Als de informatiemanager CoPI de regie op dit proces op zich heeft genomen is de CaCo alleen verantwoordelijk voor het proces in de meldkamer:
 - Monitoren van informatiestromen en signaleren van afwijkingen;
 - Initiëren en borgen van de afstemming met informatiefunctionarissen binnen het CoPI en ROT/Staf OL en de bij het incident betrokken organisaties;
 - Bepalen en organiseren van de benodigde ondersteuning voor het informatieproces qua mensen en middelen.
- Uitvoeren van het informatieproces in de meldkamer en het beschikbaar stellen van feiten en gegevens binnen de crisisstructuur:
 - Beschikbare informatie (laten) verzamelen en ordenen voor een gedeeld en actueel meldkamerbeeld;
 - Informatie valideren;
 - Informatie duiden;
 - Inventariseren welke benodigde informatie ontbreekt en informatievragen uitzetten;
 - Informatievraagstukken prioriteren.

Het realiseren van grootschalige alarmering:

- Adviseren bij het [her]organiseren van de randvoorwaarden voor de grootschalige alarmering.
 - Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de leidinggevendenden meldkamerfuncties met betrekking tot de inrichting van de grootschalige alarmering.
- Besluiten tot en het uitvoeren van de grootschalige alarmering:
 - Monitoren van het operationeel beeld, analyseert om te komen tot een besluit, evalueert, delegeert en ziet toe op de uitvoering van grootschalige alarmering;
 - Gevraagd en ongevraagd advies geven aan de leider CoPI of regionaal operationeel leider.

Leidinggeven aan en coördineren van de operationele inzet vanuit de meldkamer:

- Adviseren bij het [her]definiëren van de prestaties binnen operationele leiding, operatie en informatie.
 - Informeren van de leider CoPI of de regionaal operationeel leider over opschaling;
 - Gevraagd en ongevraagd adviseren van de leider CoPI of de regionaal operationeel leider over opschaling.
- [Her]organiseren van de randvoorwaarden voor operationele leiding, operatiën en informatie.
 - Bewaken en zorgdragen voor een juiste samenstelling en bezettingsgraad van de operationele inzet vanuit de meldkamer.
- Uitvoeren van operationele leiding, operatiën en informatie in de meldkamer.
 - Leidinggeven aan de multidisciplinaire beeld-, oordeels- en besluitvorming [vergaren, analyseren en delen van informatie] van het incident binnen de meldkamer. Is hiervoor [eind]verantwoordelijk;

- Leidinggeven aan het uitvoeringsproces van een effectieve en doelmatige alarmering, processen in taken vertalen, taken uitzetten en controleren;
 - Analyseren en beoordelen van de actuele situatie en een advies uitbrengen over op- en afschaling;
 - Adviseren over monodisciplinaire opschaling voor uitvoering van de meldkamerprocessen.
- Het evaluatieproces is belegd bij team crisisbeheersing van de VRD en wordt uitgevoerd ten behoeve van de crisisorganisatie en alle netwerkpartners.
 - Alle betrokken organisaties kunnen het initiatief tot een evaluatie nemen en dit bij het team crisisbeheersing van de VRD bekend maken.

Informatiemanagement

Definitie:

Het totaal aan activiteiten om de juiste [operationele] informatie tijdig en in de juiste vorm, aan de juiste functionarissen beschikbaar te stellen.

Uitgangspunten:

- Alle functionarissen in de crisisorganisatie zijn verantwoordelijk voor het snel en actief delen [brengen en halen] van informatie als basis voor een actuele beeldvorming, waarbij het netcentrisch werken wordt toegepast.
- Elke [mono]discipline en partner is verantwoordelijk voor haar eigen monodisciplinaire informatieproces en deelt dit thematisch.
- Elke monodiscipline vertaalt haar informatie naar multidisciplinaire informatie, t.b.v. het gestructureerd over [CoPI, ROT, GBT, RBT].

- Valideren van informatie (betrouwbaarheid en identiteit van de bron bepalen). Informatiemanagement is ingericht volgens de principes van het netcentrisch werken.
- Informatie-uitwisseling wordt geborgd in LCMS.
- Informatiemanagement kent de volgende producten:
 - Monodisciplinaire beelden: politie, brandweer, bevolkingszorg, crisiscommunicatie, geneeskundige zorg en andere partners;
 - Multidisciplinaire beelden: meldkamer, CoPI, ROT, Crisisteam (gemeentelijk, regionaal);
 - Totaalbeeld: situatiebeeld + mono-/multidisciplinaire beelden.
- Regie op het totaalbeeld vindt plaats door een informatiemanager.

GRIP	Regie totaalbeeld
0 (routine)	CaCo
1	Informatiemanager CoPI
2	Informatiemanager OL
3	Informatiemanager OL
4	Informatiemanager OL
5	Coördinerend informatiemanager OL

Functionarissen:

Informatiemanager CoPI:

Taken:

- Verzamelen, analyseren, filteren en doorgeleiden van de informatie die relevant is voor de operationele crisisbeheersing. Daarbij gaat het om:
 - regievoeren op het informatieproces;
 - verwerken van informatie, onder meer tot gedeelde beelden;
 - verwerken en veredelen van afzonderlijke beelden tot één integraal situatiebeeld;
 - regievoeren op het totaalbeeld binnen het CoPI;
 - Monitoren van veiligheidsbeelden in de koude en lauwe fase.
- Ondersteunen van de leider CoPI bij het realiseren van de operaties en het leiding geven aan en het coördineren van de operationele inzet.
- Opdrachtgeven aan de Geo informatiemanager (GIM-er) over de inrichting het plot en noodzakelijke informatie daarin voor het beeld.

Bevoegdheden:

geen

GEO informatiemanager CoPI:

Taken:

- verantwoordelijk voor de uitvoering van het GeoInformatieproces:
 - o De GeoInformatiemanager haalt informatie op en geeft deze weer in een samenhangend en overzichtelijk geo-informatiebeeld. Daarin:
 - maakt hij werkafspraken met de informatiemanager ROT of informatiemanager CoPI;
 - maakt hij afspraken met geo-informatiefunctionarissen van andere partijen over de uitwisseling van geo-informatie en de -behoefte;
 - verzamelt, verwerkt, valideert, veredelt en verstrekt feiten en gegevens;
 - visualiseert hij deze gegevens in een geo-informatiebeeld.
- verantwoordelijk voor de afstemming voor dit proces met de informatiemangers van het CoPI of ROT en de meldkamer.
- adviseert en ondersteunt de informatiemanager.

Informatiemanager Operationeel Leider/ROT:

Taken:

- Het realiseren van de informatievoorziening in de staf Operationeel Leider en/of Regionaal Operationeel Team [ROT].
- Regie voeren op het informatiebeeld en informatiefunctionarissen [Meldkamerbeeld, COPI en ROT].
- Ondersteunen van de IM-CoPI bij het informatiebeeld tijdens de opstartfase van een GRIPI [5 minuten na alarmering operationeel].
- Ondersteunen van de operationeel leider bij de algemene operationele leiding.

- Ondersteunen van de Operationeel Leider bij het realiseren van de doelstellingen van de inzet [middellange en lange termijn].
- Bijdragen aan de beeld- en oordeelsvorming.
- Het toevoegen van crisiskunde, ter ondersteuning van de OL, in een GBT en/of RBT.
- Monitoren van veiligheidsbeelden in de koude en lauwe fase en signalen overbrengen aan de OL.

Bevoegdheden:

Geen eigen publiekrechtelijke bevoegdheden; werkt onder verantwoordelijkheid van de OL en voert regie op het informatieproces.

Vraagregisseur

Een bijzondere informatielijn wordt gevormd richting de zogenaamde landelijke crisis expert teams [CET's]. De vraagregisseur is de contactpersoon naar een CET. De vraagregisseur verzamelt de vragen en duidt de antwoorden in nauwe afstemming met de informatiemanager. De OL wijst de vraagregisseur aan. Gezien de aard van de bestaande CET's zal dit doorgaans een Adviseur gevaarlijke stoffen [AGS] of Gezondheidskundig adviseur gevaarlijkse stoffen [GAGS] zijn.

Communicatie

Definitie:

Crisiscommunicatie betreft het verzamelen, verwerken en verspreiden van informatie die van belang is om een incident of crisis aan te pakken, met als doel:

- Het verminderen van de gevolgen van het incident of de crisis;
- Het verminderen van maatschappelijke onrust;
- Het versterken van de zelf- en samenredzaamheid;
- Het opbouwen en behouden van vertrouwen.

Dit vindt plaats door:

- Informatievoorziening [feiten]: Wat is er gebeurd? Wat doet de overheid?
- Schadebeperking [handelingsperspectief]: Wat kunnen inwoners zelf doen?
- Betekenisgeving [duiding]: Wat betekent dit voor de samenleving?

Functionarissen:

Communicatieadviseur CoPI

Taken:

- Start de eerste communicatieactiviteiten op en zet communicatiemiddelen in (waaronder NL-alert i.s.m. meldkamer en inzetten website).
- Maakt een inschatting van de [verwachte] informatiebehoefte op basis van een snelle omgevingsanalyse.
- Stemt af met het Hoofd Crisiscommunicatie [HCC], de Communicatieadviseur BT [CABT] en Communicatieadviseur ROT over de communicatieaanpak.
- Stemt af met de liaisons van andere partners over de communicatieaanpak.

- Informeert pers over feiten, omstandigheden, te voorziene ontwikkelingen en aandachtspunten (informatievoorziening en schadebeperking).
- Ontvangt en begeleidt media ter plaatse.
- Adviseert de leider CoPI gevraagd en ongevraagd over de inzet van de crisiscommunicatie en eventuele opschaling.
- Meldt in het CoPI overleg welke communicatieactiviteiten al zijn ondernomen en welke in voorbereiding zijn.

Bevoegdheden:

Communicatieadviseur OL/ROT

Taken:

- Adviseert over de communicatieaanpak.
- Adviseert over mogelijke implicaties van ontwikkelingen en besluiten voor de communicatieaanpak.
- Bepaalt of aanvullende besluiten en bijdragen [duiding] van het BT nodig zijn ten aanzien van de communicatieaanpak.
- Weet parallellen te trekken tussen vergelijkbare incidenten.
- Werkt samen met ROT leden mogelijke scenario's uit.
- Stemt af met het Hoofd Crisiscommunicatie [HCC], de Communicatieadviseur BT [CABT] en Communicatieadviseur CoPI over de communicatieaanpak.

Bevoegdheden:

geen

Communicatieadviseur (gemeentelijk) beleidsteam

Taken:

- Informeert het beleidsteam over de voortgang van de communicatie inzet ten behoeve van informatievoorziening, schadebeperking, betekenisgeving.
- Adviseert over knelpunten, dilemma's en scenario's voortvloeiend uit het omgevingsbeeld.
- Vraagt indien nodig om besluiten van het beleidsteam over de communicatieaanpak.
- Adviseert welke rol en bijdrage van de BT-leden worden verwacht in de communicatieoperatie.
- Stemt af met het Hoofd Crisiscommunicatie (HCC), Communicatieadviseur CoPI en communicatieadviseur ROT over de communicatieaanpak.
- Adviseert de burgemeester/voorzitter VR bij het maken van een keuze voor een persstatement of een persconferentie.
- Leidt, in het geval er sprake is van een persconferentie, deze kort in.

Bevoegdheden:

geen

Faciliteren

Personeelszorg en logistiek

Definitie

Personeelszorg is het tijdig zorgen voor herbezetting, restdekking en aflossing van personeel. Logistiek is het zorgdragen van mensen en middelen, zoals eten en drinken, sanitaire voorzieningen, verlichting en brandstof.

Doel:

- Het organiseren en in stand houden van de juiste capaciteit, op de gevraagde momenten en op de aangewezen plaatsen.
- Het borgen van de continuïteit van de ingezette capaciteit.
- Het organiseren van de logistieke ondersteuning van de ingezette capaciteiten.
- Het begeleiden en (formeel) afhandelen van alle bijstandsaanvragen.
- Het inzichtelijk maken van de met de inzet gemoeide kosten.

Uitgangspunten:

- Personeelszorg en logistiek zijn in basis een monodisciplinaire verantwoordelijkheid, maar kunnen wanneer nodig/in overleg met de operationeel leider ook multidisciplinair worden georganiseerd.
- De verantwoordelijkheid voor de voorzieningen en logistieke taken op locaties van de veiligheidsregio en op plaats incident liggen bij de veiligheidsregio.
- In crisisruimtes op gemeentehuizen ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeentesecretaris van de gemeente.
- Na maximaal 12 uur full time in de crisis te hebben gefunctioneerd worden crisisfunctionarissen in de crisisteams in principe afgelost. Deze aflossing gaat in overleg met de operationeel leidinggevende van het desbetreffende team.

- Voor de monodisciplinaire processen geldt dat iedere kolom en elke leidinggevende functionaris zelf zorgt voor de eigen aflossing en voor adequate overdracht.
- Vervangende functionarissen worden via de lijnen van de kolommen gealarmeerd. Daar waar het operationele eenheden betreft gaat deze alarmering via de meldkamer.

Nafase/Herstelzorg

Definitie

De nafase/herstelzorg is de periode na afloop van de acute crisisbeheersing, waarin de aandacht verschuift van directe veiligheid en levensredding naar het herstellen van het dagelijks leven, het beperken van langdurige schade en het ondersteunen van getroffenen bij de verwerking van de gebeurtenis. Terugkeer naar het "normale" leven is niet altijd volledig mogelijk, zeker bij verlies van mensenlevens of andere onvervangbare schade.

Uitgangspunten:

- Start zodra de acute noodsituatie is geweken.
- De gemeente voert de regie op de nafase en stemt af met ketenpartners [zoals GGD, GGZ, huisartsen, slachtofferhulp, verzekeraars, woningcorporaties, werkgevers en maatschappelijke organisaties].
- Herstelzorg kan langdurig zijn [maanden tot jaren] en kent vaak verschillende fasen [direct, middellange termijn, lange termijn].
- Terugkeer naar het normale leven is in de praktijk niet altijd mogelijk, zeker als sprake is van menselijke verliezen of andere zaken die onvervangbaar zijn voor getroffen burgers, of zelfs de samenleving als geheel raken.
- Denk voorbij de dreiging in de acute fase van de crisis. Hoe groter de schaal of omvang van een crisis, hoe complexer de opgave.
- Herstelzorg vraagt van autoriteiten en professionals aandacht voor de menselijke maat.
- Doorbreek bestaande structuren en werkwijzen van betrokken overheidsinstanties die belemmerend kunnen werken om voldoende aan te sluiten bij de behoeften van getroffenen.
- Categorieën van ondersteuning [ARQ, 2023]:
 - Basishulp [veiligheid, medische zorg, eten, drinken, medicatie, onderdak];
 - Informatie;
 - Emotionele en sociale steun;
 - Praktische hulp;
 - Zorg bij gezondheidsklachten.

Evaluatie

Definitie

Evalueren is het systematisch bekijken en waarderen van het optreden en de resultaten van een (dreigende) ramp of crisis aan de hand van vooraf gestelde doelen, taken en afspraken.

Uitgangspunten:

- Het evalueren van multidisciplinaire inzetten en incidenten levert waardevolle lessen en ervaringen op die gebruikt kunnen worden als crisisorganisatie te leren en te verbeteren.
- Evaluaties dienen zowel de interne verbetering (vakbekwaamheid, processen, planvorming) als de externe verantwoording richting bestuur en toezichthouders (bijv. Inspectie JenV).
- De nadruk ligt op een open leercultuur: veilig kunnen benoemen wat goed ging en wat beter kan, zonder focus op schuld, maar op verbetering.
- Het evalueren gebeurt volgens de evaluatiesystematiek van de VRD, die hiervoor kaders en houvast biedt.
- Het evaluatieproces is belegd bij het team crisisbeheersing van de VRD en wordt uitgevoerd ten behoeve van de crisisorganisatie en alle netwerkpartners.
- Alle betrokken organisaties kunnen het initiatief tot een evaluatie nemen en dit bij het team crisisbeheersing van de VRD bekend maken.

04.

SAMENWERKEN MET CRISISPARTNERS

5. Samenwerken met crisispartners

Tijdens een incident, ramp of crisis wordt met veel verschillende [crisis] partners samengewerkt, zowel lokaal, regionaal als interregionaal. Ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid. Met een aantal partners heeft Veiligheidsregio Drenthe samenwerkingsafspraken gemaakt. Het doel van deze afspraken is dat partners gezamenlijk voorbereidingen treffen en dat de coördinatie bij de aanpak van een ramp of crisis tot stand komt. Bij een grensoverschrijdend incident met Duitsland worden grensliaisons ingezet.

Grensliaison⁷

Functionaris van de veiligheidsregio's en de Duitse crisiscentra die bij een grensoverschrijdend incident naar het crisiscentrum van het buurland gaan en daar als een soort verbindingsofficier o.a. informatie verstrekken, uitleg geven over de werkwijze in zijn thuisland en contacten legt. De grensliaison wordt ingezet ten behoeve van de (boven)regionale crisisbeheersing⁸. De grensoverschrijdende operationele netwerkkaart laat de positionering van de grensliaison zien.

Driehoeksoverleg

Artikel 13 van de Politiewet 2012 voorziet in de mogelijkheid tot een driehoeksoverleg. Het driehoeksoverleg is een overleg tussen twee gezagsdragers (de burgemeester en de (hoofd)officier van justitie) en een politiechef. In geval van een incident, ramp of crisis kan een driehoeksoverleg wenselijk zijn wanneer afstemming nodig is tussen de burgemeester en de (hoofd)officier van justitie over de inzet van de politie ten behoeve van de handhaving van de openbare orde, de hulpverlening en de taken ten behoeve van de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. Doel van het overleg is om de strafrechtelijke en bestuurlijke instrumenten zo goed mogelijk afgestemd toe te passen. De burgemeester en de (hoofd)officier van justitie

staan niet in een hiërarchische verhouding tot elkaar. Het driehoeksoverleg en een gemeentelijk of regionaal beleidsteam kunnen ten tijde van een incident, ramp of crisis beide noodzakelijk zijn. De operationeel leider is verantwoordelijk om bevoegde gezagsorganen van de benodigde informatie te voorzien. Het uitgangspunt is dat de operationeel leider aansluit bij het driehoeksoverleg om de informatielijn en afgesproken acties tussen het driehoeksoverleg en de multidisciplinaire inzet op elkaar afgestemd te houden. Besloten kan worden om het driehoeksoverleg zonder operationeel leider plaats te laten vinden. In geval van gezondheid gerelateerde thema's kan eventueel de DPG aansluiten.

Nationale crisisstructuur

De hoofdlijnen van het crisisbeheersingsbeleid en van het stelsel van de nationale crisisorganisatie zijn vastgelegd in het Nationaal Handboek Crisisbeheersing. Het handboek is van toepassing op situaties, waarbij de nationale veiligheid in het geding is of kan zijn, of die anderszins een grote maatschappelijke impact (kunnen) hebben. In dergelijke situaties draagt de rijksoverheid op politiek-bestuurlijk niveau zorg voor coördinatie en besluitvorming over maatregelen en voorzieningen die moeten worden getroffen.

Bijstand en steun

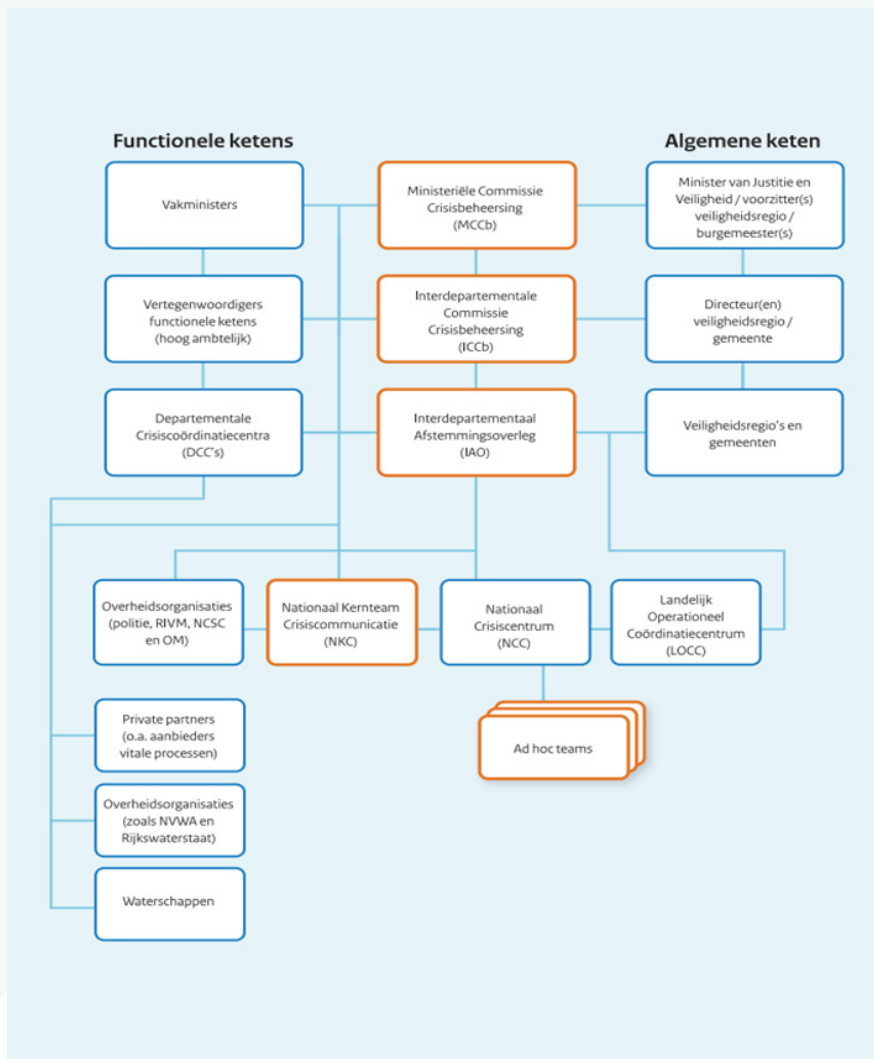
Het KCR2 ondersteunt hulpdiensten en crisisorganisaties bij bovenregionale incidenten, crises of rampen, of bij de dreiging daarvan. Het is een schakel tussen verschillende crisispartners en zorgt dat alle partijen rond een crisis over dezelfde relevante en actuele informatie beschikken. Ook is het KCR2 het loket voor aanvraag van bijstand; de inzet van extra mensen, middelen en capaciteiten.

Aanvragen van bijstand op basis van de Wvr via het KCR2 worden multidisciplinair gecoördineerd door de hoogste operationeel leidinggevende.

⁷ Brief Directoraat-Generaal Politie en Veiligheidsregio, 2019. Instelling Nederlandse Liaisonfunctionaris ten behoeve van Duitse crisiscentra.

⁸ Functionaliteit is een ontwikkelproces voor de duur van dit crisisplan.

Samenwerking met crisispartners functionele keten

Afhankelijk van de aard van de gebeurtenis wordt er samengewerkt met partners uit de functionele ketens. De aansturing van functionele ketens vindt meestal plaats door het centrale gezag (minister), Europees of een internationaal orgaan.

Wanneer er vanuit een gebeurtenis géén impact is op openbare orde en/of openbare veiligheid is de betreffende functionele keten primair aan zet. Is er wél sprake van [dreigende] impact op openbare orde en/of openbare veiligheid, dan zal samenwerking nodig zijn tussen de beide [crisis]organisaties. Uitwisseling van liaisons, leidinggevend en/of Rijksheren in de verschillende crisisteams is hiervoor het primaire mechanisme. Definities, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van deze partners zijn veelal vastgelegd in:

- bestuurlijke netwerkkaarten (landelijk);
- convenanten en operationele netwerkkaarten (regionaal);
- eigen planvorming binnen de functionele ketens.

In landelijke (LCP's) en/of regionale (RBP's) multidisciplinaire planvorming zijn de belangrijkste samenwerkingsafspraken met onze crisispartners per crisistype beschreven. De bereikbaarheidsgegevens van de crisispartners zijn in geval van crises te raadplegen via het digitale crisisportaal.

Crisispartners die vanuit de wet, het risicoprofiel en het beleidsplan bij crisisbeheersing betrokken kunnen zijn in Drenthe:

- Ministerie van Defensie
- Koninklijke Marechaussee
- Openbaar Ministerie
- Prorail
- Provincie Drenthe
- Rijkswaterstaat
- Groningen Airport Eelde
- Stroom en gas: TenneT, Gasunie, Enexis, Rendo, Nederlandse Aardolie Maatschappij
- Telecom: KPN, VodafoneZiggo, Odido, agentschap telecom
- Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD)
- Waterleidingmaatschappij Vitens
- Waterbedrijf Groningen
- Waterschap Hunze en Aa's
- Waterschap Drents Overijsselse Delta
- Waterschap Vechtstromen
- Waterschap Noorderzijlvest
- RTV Drenthe
- Natuurbeheerders
- NCC/KCR2
- Rijks Instituut Volksgezondheid en Milieu
- Dierenambulance Noord en Midden Drenthe
- Dierenambulance Zuidoost Drenthe

05.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Begrippenlijst

Algemene keten:

Het beleidsterrein openbare orde en veiligheid. Hier ligt het gezag bij de burgemeester (BGM) of voorzitter veiligheidsregio (VZVR).

Crisisplan:

Conform artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's is een Veiligheidsregio verplicht om [ten minste eenmaal in de vier jaar] een crisisplan vast te stellen waarin in ieder geval de volgende zaken zijn beschreven:

- de organisatie, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden in geval van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- de maatregelen en voorzieningen die de gemeenten treffen inzake de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, alsmede afspraken die zijn gemaakt met andere bij mogelijke rampen en crises betrokken partijen.

Crisisorganisatie:

De organisatie die wordt geactiveerd om te reageren op buitengewone omstandigheden of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan.

Domein crisisbeheersing: ambtelijk deel van de veiligheidsregio Drenthe waar taken van crisisbeheersing en Bevolkingszorg worden uitgevoerd door middel van de processen:

Informatievoorziening, multiplanvorming, multivakbekwaamheid en evaluatie.

Crisisfases:

Incubatiefase: de fase voorafgaand aan de acute fase, waarin zicht ongunstige factoren beginnen af te tekenen.

Acute fase:

De fase waarin een crisis tot uiting komt.

Nafase:

De fase na de acute fase die in het teken staat van herstel, nazorg, evaluatie en verantwoording.

Crisistypen:

Moderne crisis: een crisis die veelal niet duidelijk af te bakenen is naar tijdstip, duur en locatie.

Sluimerende crisis: een crisis die een lange aanlooptijd kent, voordat ze zichtbaar wordt of wordt opgemerkt.

Ramp: een type crisis, waarbij specifiek de fysieke veiligheid wordt geschaad en sprake is van grote materiële schade, en vaak ook van doden of een groot aantal gewonden.

Functionele keten:

Betreft meer dan 40 beleidsterreinen (bijv. energiesector). Het gezag ligt bij de betreffende vakminister of Rijksheren van het betreffende beleidsterrein.

Leaders intent:

Een heldere, beknopte verklaring die het hogere doel achter een taak of opdracht uitlegt. Het bestaat uit drie onderdelen: Taak (het wat), de bedoeling (het waarom), de eindtoestand (het resultaat).

Veiligheidsregio Drenthe:

De ambtelijke organisatie waarbinnen Brandweezorg, GHOR en Crisisbeheersing wordt georganiseerd.

Veiligheidsregio rollen:

Ten tijde van een crisis heeft de veiligheidsregio een rol in de uitvoering van de brandweezorg, een reguliere coördinerende rol binnen de crisisstructuur en sinds enkele jaren een groeiende niet-reguliere coördinerende, faciliterende rol ter ondersteuning van gemeentelijke of bovengemeentelijke taken:

- Leiding en coördinatie ten behoeve van het afstemmen van belangen
- Communicatie
- Informatiemanagement
- Faciliteiten

Zelfredzaamheid:

De vermogens en handelingen van burgers om incidenten, en de nasleep ervan, zelfstandig dan wel met behulp van anderen zoveel mogelijk te voorkomen en/of beheersen'. [NIPV]

Bijlage 2: Monodisciplinaire processen

De uitvoering van de hieronder beschreven monodisciplinaire taken wordt beschreven in monodisciplinaire handboeken, plannen en procedures.

Brandweezorg:

Bron- en emissiebestrijding:

- Brandbestrijding
- Ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen
- Decontaminatie

Redding

- Technische hulpverlening
- Specialistische redding

Ontsmetting

Verkenning

- Verkenning gevaarlijke stoffen
- Verkenning overige incidenten

Waarschuwen bevolking

Ondersteunende processen

- Informatiemanagement

Gezondheidszorg:

Acute gezondheidszorg

- Triage
- Behandelen
- Vervoeren

Publieke gezondheidszorg

- Psychosociale hulpverlening (PSH)
- Gezondheidsonderzoek bij rampen (GOR)
- Infectieziektebestrijding (IZB)
- Medische milieukunde (MMK)

Ondersteunende processen

- Informatiemanagement
- Resource management

Bevolkingszorg:

Communicatie

- Persvoorlichting
- Publieksvoorlichting
- Verwanteninformatie

Acute zorg

- Opvang en verzorgen
- Primaire levensbehoefte
- Omgevingszorg

Herstelzorg

Nafase

- Uitvaartzorg
- Schaderegistratie
- Ondersteunende processen

Facilitair

- Specialisten
- Informatiemanagement

Politiezorg

Ordehandhaving

- Crowdmanagement
- Crowdcontrol
- Handhaven openbare orde en rechtsorde
- Riotcontrol
- Ontruimen

Mobiliteit

- Verkeersgeleiding
- Verkeerstoezicht
- Verkeershandhaving

Bewaken en beveiligen

- Objecten
- Personen
- Diensten

Opsporing

- Tactische opsporing
- Technische opsporing
- Intelligence
- Recherche maatregelen
- Opsporingsexpertise

Interventie

- Aanhouding en ondersteuning
- Expertise en Operationele Ondersteuning

